

Rahvusvaheline alushariduse konverents „Tarkus tuleb tasapisi VI. Alusharidus – alus haridusele“

Eesti elukestva õppe strateegias 2020 üks püstitatud eesmärkidest on muutunud õpikäsituse (arusaam õppimise olemusest, eesmärkidest, meetoditest ja erinevate osapoolte rollist õppeprotsessis) rakendumine ehk “iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetav, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitus on rakendatud kõigil haridustasemetel ja -liikides”.

Maire Tuul (2017) on oma doktoritöös lasteaiaõpetajate küsitluste ning õpetajate tegevuste vaatluste tulemusi võrreldes selgusele jõudnud, et lasteaiaõpetajad lähtuvad endi hinnangul oma pedagoogilises tegevuses lapsekeskse kasvatuses põhimõtetest rohkem, kui õpetajate tegevuste vaatlejad seda kinnitasid.

TALIS 2013 uuringutulemustest selgus, et Eesti põhikoolide õpetajad küll pooldavad konstruktivistlikke pedagoogilisi, õpilasi aktiveerivaid õpikäsitusi, kuid samas rakendavad harva selliseid õpilasi aktiveerivaid praktikaid nagu rühmatööd, projektõpe jm. On äärmiselt oluline, et lasteaias tehtud õpetajate töö kanduks edasi kooli ning õpetajad nii lasteaeajades kui ka koolides väärtustaksid ja ka praktiseeriks õppijakeskset lähenemist.

Vinter oma soovitusel muutunud õpikäsituse rakendamiseks (TLÜ: Haridusinnovatsiooni keskus, 2014) märgib, et õpikäsituse muutmise eeldab rõhuasetuste muutusi õppekorralduses, õppetöö sisus ja planeerimises. Usume, et õppijakeskse lähenemisega seotud muudatused õppekorralduses ja õppetöö sisus on saavutatavamad, kui suurendame jätkuvalt nii lasteaia tegutsevate õpetajate kui ka klassiõpetajate teadlikkust uuenevast õpikäsitusest ning headest praktikatest. Mida rohkem on õpetajad kursis erinevatel haridustasemetel toimuvaga, seda suurem on tõenäosus koostööle.

Ka Haridus- ja Teadusministeeriumi aasta-analüüsis (2015) tuuakse välja, et Eesti elukestva õppe strateegias 2020 peetakse suurimateks probleemideks haridusvaldkonnas seda, et teoreetiliselt omaks võetud ja dokumentides kinnitatud õpikäsitus, õppijate eri tüüpi andekuste väärtustamine ega ka erivajaduste märkamine pole muutunud õppeprotsessi lahutamatuks osaks. Välja on pakutud, et üldist haridustee katkemist või oma õpirajal raskustega kulgemist saab ära hoida praktiseerides igal haridustasemel – alusharidusest kõrghariduseni, senisest individuaalsemaid reaalse eluga seostatuid ja probleemipõhiseid õppimisviise nagu näiteks projektõpet, mis pakub rohkelt võimalusi probleemide lahendamiseks ja kriitilise mõtlemise arendamiseks. Tuuakse ära, et uuenema peavad nii õpikeskkonnad kui õpetamisviisid, mille juures tuleb enam tähelepanu pöörata koostööle ning õppija aktiivsusele õppeprotsessis.

HTM-i nägemuses muutub õpikäsitus kui toetatakse lapse individuaalsust, edendatakse koostöist õppimist ning võimaldatakse nii õpetajate kui laste autonoomsust (www.hm.ee/et/opikasitus) Konverents loob võimaluse tutvuda erinevate õppijakeskse lähenemist soosivate põhimõtete ja meetoditega – nt projektõppe, pedagoogiline dokumenteerimine jne. Usume, et need toetavad nii õppekorralduse kui ka õppesüga seotud võimalikke muudatusi ning aitaksid seeläbi kaasa uueneva õpikäsituse paremale rakendumisele. Antud konverentsi puhul on fookuses on KELA õppekavasse kavandatavad muudatused 2020 aasta sügisel.

Kokkuvõtvalt aitab konverents kaasa elukestvaõppe strateegia ja õppekava rakendamisele uueneva õpikäsituse õppeprotsessi juurutamisele, lasteaia- ja kooliõpetajate ühtse arusaama kujunemisele muutunud õpikäsitusest, toetab lapse sujuvat üleminekut lasteaiaast kooli. Õpetajad lähenevad lastele õppeprotsessis individuaalselt arvestades iga õppija individuaalset taset toetades lapse arengu järjepidevale igapäevasele jälgimisele ja hindamisele (pedagoogiline dokumenteerimine), toetavad nende õpioskusi ja loovust, kasutavad mitmekülgsemaid tööviise sh koostöised õppeviisid (projektipõhine õpe) ning võimaldavad lapsel õppeprotsessis olla aktiivsem pool, suureneb lapse osalus õppeprotsessi erinevates etappides (sh planeerimine ja analüüs) ja autonoomia. Osalejad saavad kinnitust erinevate haridusliikide õpetajate vahelise koostöö olulisusele.